

Laekunud arvamused Vormsi valla üldplaneeringu lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi arvamuste küsimisele laekunud vastused ja nendega arvestamine		
<u>Esitaja ja kuupäev</u>	<u>Ettepanek, seisukoht või küsimus</u>	<u>Arvestamine ning selgitus</u>
Keskkonnaministeerium (Margit Martinson, Asekantsler) 7-1/395/2023 19.06.2023	Peatükis 11 toodud kaasamiskavaga seoses juhtida tähelepanu, et alates 01.07.2023 annab reformimata riigimaade ja Maa-ameti volitusel olevate maaüksuste osas üldplaneeringutele seisukoha Keskkonnaministeeriumi asemel Regionaal- ja Põllumajandusministeerium.	Ettepanekuga arvestatakse.
	Samuti tuleb menetlusse kaasata Keskkonnaministeeriumi asemel Kliimaministeerium	Ettepanekuga arvestatakse.
Eesti Erametsaliit (Mari Tuvikene, Keskkonnanõunik) 7-1/397/2023-1 7.06.2023	Eelnevat arvesse võttes palume üldplaneeringu koostamisel arvesse võtta, et reeglina maakonnaplaneeringud ei piira metsade majandamist väljaspool looduskaitsealasid. Kui üldplaneeringu raames soovitakse vastav ettepanek teha, siis peab ka üldplaneeringut vastavalt menetlema, sh maakonnaplaneeringu muutmise ettepanek peab olema selgesõnaliselt toodud välja.	Ettepanekuga arvestatakse üldplaneeringu koostamisel.
Põllumajandus- ja Toiduamet (Aive Aljaste, Peaspetsialist Lääne regiooni Põllumajandus- ja Toiduamet) 7-1/393/2023-1 20.06.2023	<p>Soovitame üldplaneeringusse lisada eraldi peatükk, mis sisaldab maaparandusega seonduvat. Vormsi saarel on neli eesvoolu pikkusega 7,72 kilomeetrit ja maaparandusehitise reguleerivat võrku neli kogupindalaga 163,4 ha; millest põllukuivendust on 155,4 ha ja metsakuivendust 8 ha.</p> <p>Maaparandussüsteemi maa-alale ülal loetletud tegevuste kavandamisel tuleb arvestada kuivendusrajatiste paiknemisega. Planeeringu joonistele maaparandussüsteemide maa-alade kandmiseks on kirjale lisatud maaparandussüsteemi maa-alade kaardikihid vastavalt Vormsi valla üldplaneeringule.</p>	Ettepanekuga arvestatakse üldplaneeringu koostamisel.
Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus	Arvestades, et Vabariigi Valitsuse 17.12.2015 määruse nr 133 „Planeeringute koostamisel koostöö tegemise kord ja planeeringute kooskõlastamise alused“ § 3 punktis 10 ¹ nimetatud juhtudel on planeeringute koostamisel koostöö pädevus Riigi Kaitseinvesteeringute Keskusel (edaspidi RKIK), edastas Kaitseministeerium Vormsi Vallavalitsuse kirja ettepanekute tegemiseks ka RKIK-le.	Ettepanekuga arvestatakse. Kaasame Riigi Kaitseinvesteeringute Keskust.

<p>(Katri Raudsepp, üldosakonna juhataja) 7-1/397/2023-2 21.06.2023</p>	<p>Alates 17.02.2023 on Kaitseministeeriumi valitsemisel (volitatud asunud RKIK) Vormsi vallas Kersleti külas asuv Tormi kinnisasi (katastriüksus 90701:001:0040, sihtotstarve riigikaitsemaa), millel asuvad ka riigikaitse ehitised ehituseadustiku § 115 lõike 1 tähenduses. Palume määrata üldplaneeringus sellele kinnisajale riigikaitse maa-ala juhtotstarve. Juhul, kui kinnisasjal asuvatele riigikaitse ehitistele kehtestatakse üldplaneeringu koostamise aja jooksul piiranguvöönd, siis teavitame teid sellest kohest ning palume kajastada piiranguvööndit ka üldplaneeringus.</p>	<p>Ettepanekuga arvestatakse üldplaneeringu koostamisel.</p>
<p>Politsei- ja Piirivalveamet (Indrek Tohter, politseimajor Lääne prefektuur, Haapsalu politseijaoskond, Piirkonnagrupp grupijuht) 2.1-3/20524-2 21.06.2023</p>	<p>Politseil omapoolseid ettepanekuid Vormsi valla üldplaneeringule ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile ei ole.</p>	<p>Võtame teadmiseks.</p>
<p>Riigimetsa Majandamise Keskus (Jürgen Kusmin, RMK Metsaosakond Läänemaa metsaülem) 7-1/393/2023-3 22.06.2023</p>	<p>Palume tabelis 5 (üldplaneeringu koostamisse kaasatavad asutused ja isikud) lisada Riigimetsa Majandamise Keskuse juurde kaasamise eesmärgina ka tegevus külastuskorraldusobjektide haldamisega riigimaal.</p>	<p>Ettepanekuga arvestatakse.</p>
<p>Rahandusministeerium (Kaia Sarnet, regionaalvaldkonna asekantsler) 7-1/394/2023-1 26.06.2023</p>	<p>Üldplaneeringu koostamise praeguses etapis esitatud dokumendid ei sisalda piisavat teavet, et määrata täiendavaid isikuid, kellega tuleb üldplaneeringu koostamisel teha koostööd või keda planeeringu koostamisel kaasata. Seetõttu palume esitada üldplaneeringu ja KSH eelnõu valdkonna eest vastutavale ministrile vastavalt PlanS § 81 lõikele 3 täiendavate koostöötegijate ja kaasatavate isikute ning asutuste määramiseks. Samuti hoida valdkonna eest vastutav minister kursis üldplaneeringu menetlusega ja teavitada kõikidest avalikest aruteludest.</p>	<p>Ettepanekuga arvestatakse üldplaneeringu koostamisel.</p>
	<p>Palume valla veebilehel kajastada üldplaneeringu koostamise protsessi kohta jooksvalt ajakohast teavet vastavalt PlanS § 76 lõikele 5.</p>	

	<p>Maakonnaplaneeringu täpsustamise ja/või muutmise ettepaneku tegemise vajaduse selgudes palume võimalikult vara alustada koostööd valdkonna eest vastutav ministriga, et ettepaneku sisulist külge saaks hinnata enne kui üldplaneering on esitatud heakskiitmiseks. Ettepaneku kohta seisukoha võtmisel on lisaks tekstilisele materjalile aluseks ka üldplaneeringu temaatiline vektorkiht (või kihid).</p>	
<p>Muinsuskaitseamet (Kalli Pets, Muinsuskaitseameti Läänemaa nõunik) 7-1/393/2023-4 27.06.2023</p>	<p>Riikliku kaitse all olevaid kultuurimälestisi tuleb käsitleda üldplaneeringu seletuskirjas eraldi peatükina. Mälestised tuua välja ka põhikaardil. Analüüsida olulisemaid vaatesuundi/ sektoreid, mis samuti põhijoonisel ära markeerida.</p> <p>Üldplaneeringu koostamise käigus tuleb teadaolevate ja võimalike arheoloogiliselt väärtuslike alade määratlemiseks analüüsida arhiivandmeid, leiuteateid ja muid ajalooallikaid (kohanimed, ajaloolised kaardid, geoloogiline andmestik jms). Analüüsi eesmärk on märgilistele muististele säilimistingimuste määratlemine ja alade piiritlemine, kus kaevetööde eel (ehitamine, kaevandamine jms) tuleb läbi viia arheoloogilised uuringud maastikul.</p> <p>Arvestades asjaolu, et üldplaneeringutes pole varem arheoloogiapärandi paiknemist sellisel moel analüüsitud, siis annab Muinsuskaitseamet Vormsi valla üldplaneeringu jaoks esmase sisendi ise.</p>	<p>Ettepanekuga arvestatakse osaliselt, sest teemasid on asjakohane käsitled järgmises etapis.</p> <p>Ettepanekuga arvestatakse ja tehakse Muinsuskaitseametiga koostööd sisendi saamiseks.</p>
<p>Maa-amet (Tambet Tiits, peadirektor) 7-1/393/2023-5 27.06.2023</p>	<p>Üldplaneeringu lähteülesande ja KSH programmi peatükis „6.2.2.Maakasutus ja -omand” joonisel 6. „Vormsi saare maakasutuse suhted (maakataster ja metsaregister 09.2022)” on kajastatud Vormis valla maakasutus. Märkime, et Borrby maardlas Borrby kruusakarjääri mäeeraldise teenindusmaa piirides, mis ühtib katastriüksuse Borrby karjäär (tunnus 90701:001:0633) piiriga, on katastriüksuse sihtotstarbeks 100% mäetööstusmaa. Palume üldplaneeringu lähteülesande ja KSH programmi joonist 6 täiendada ning märkida sinna ka mäeeraldise teenindusmaa piirides mäetööstusmaa. Palume planeeringu ja KSH koostamisel arvestada mäetööstusmaa olemasoluga Vormsi vallas.</p> <p>Üldplaneeringu lähteülesande ja KSH programmi peatükis 11.2. „Koostööpartnerid ja kaasatavad” on tabelis 4. „Koostööpartnerid – üldplaneeringu kooskõlastajad” märgitud Maa-ameti koostöö eesmärgina (tsiteerin): „Koostöö ja üldplaneeringute kooskõlastamine, kui planeeritav maa-ala asub keskkonnaregistri maardlate nimistus oleval maardlal või selle osal, ning riigi maareservi jäetud maade administreerimine”. Märkime, et reformimata riigimaade ja Keskkonnaministeeriumi valitsemisel olevate maaüksuste, mille volitatud asutus on Maa-amet, osas annab üldplaneeringule seisukoha Keskkonnaministeerium. Lisaks täpsustame, et alates 06.06.2022 on keskkonnaregistri maardlate nimistu asemel maavarade register. Palume üldplaneeringu lähteülesande ja KSH programmi tabelit 4. täpsustada.</p>	<p>Ettepanekuga arvestatakse üldplaneeringu koostamisel.</p> <p>Ettepanekuga arvestatakse.</p>

<p>Transpordiamet (Tiit Harjak, juhtivspetsialist planeerimise osakonna kooskõlastuste üksus)</p> <p>7-1/393/2023-6 28.06.2023</p>	<p>Palume planeeringus kasutada riikliku teeregistri põhiseid teede nimetusi ja numbreid (vt link allpool). Planeering kooskõlastada Transpordiametiga. Kooskõlastamisel palume esitada meie kirjale vastava ülesehitusega ülevaade (näiteks tabelina) Transpordiameti ettepanekute arvestamise kohta planeeringulahenduse väljatöötamisel. Ettepaneku mitteamestamist palume sisuliselt põhjendada.</p> <p>1.1. Siduda planeeringusse maakonnaplaneeringuga kavandatud teedevõrgustik – so riigiteede perspektiivsed trassid sh ristumiskohad, kogujateed jms.</p> <p>1.2. Näidata planeeringus maakonnaplaneeringuga kavandatud jäätee trass samal viisil nagu maakonnaplaneeringus seda on tehtud.</p> <p>1.3. Analüüsida kohaliku teedevõrgustiku piisavust juurdepääsude tagamisel ning määrata perspektiivsete kohalike teede (sealhulgas jalgratta- ja jalgteede) üldised asukohad. Üldplaneeringu üks ülesanne on transpordivõrgustiku ja muu infrastruktuuri, sealhulgas kohalike teede, raudteede, sadamate ning väikesadamate üldise asukoha ja nendest tekkivate kitsenduste määramine. Riigiteede kolm põhiliiki on põhi-, tugi- ja kõrvalmaantee, millel on igaühel oma funktsioon ja need funktsioonid on leitavad siit: majandus- ja taristuministri 25.06.2015 määrus nr 72 „Riigiteede liigid ja riigiteede nimekiri“. Igal riigiteel on lisaks liigile olemas tee klass, mis on liiklussageduse alusel määratav maantee tehnilist taset iseloomustav tunnus. Tee klassid on toodud majandus- ja taristuministri 05.08.2015 määruses nr 106 „Tee projekteerimise normid“ lisa „Maanteede projekteerimisnormid“ (edaspidi normid). Normidest lähtub, et nõuded kohaliku teedevõrgu ühendamiseks riigiteedega on klasside kaupa erinevad. Meile teadaolevalt võib tulevikus muutuda normides klassipõhine käsitlus, mistõttu me ei pea täna otstarbekaks klassipõhist käsitlust üldplaneeringusse sisse viia. Liiklussagedused, millest üldplaneeringute koostamisel lähtuda on leitavad selle lingi alt.</p> <p>1.4. Soovitame analüüsida kohaliku teedevõrgu toimimist ja vastavalt PlanS § 75 lg 1 punktile 29 kaaluda avalikes huvides erateede omandamist.</p> <p>2. Riigiteest tekkivate kitsenduste määramine, sealhulgas riigitee kaitsevööndi vähendamine</p> <p>2.1. Riigitee kaitsevööndi laiuse kajastamisel lähtuda EhS § 71 lõikest 2 ja tänava puhul määrata kaitsevööndi ulatus sama paragrahvi lõike 3 alusel.</p>	<p>Esitatud üldiste suunistega arvestatakse üldplaneeringu koostamisel. Ettepaneku 8.2 osas tabelis 4. Koostöö eesmärk parandatud.</p>
---	---	---

	<p>2.2. Peale planeeringu kehtestamist tuleb kaitsevööndi laiuseid kajastav ja määrav joonis esitada Transpordiametile GIS või CAD formaadis.</p> <p>3.1. EhS § 70 lg 2 kohaselt on keelatud riigitee kaitsevööndisse ehitada ehitusloakohustuslikke hooneid. EhS § 70 lg 3 kohaselt võib kaitsevööndis kehtivatest piirangutest kõrvale kalduda kaitsevööndiga ehitise omaniku nõusolekul. Kaaluda tingimuse määramist, et ehitusloakohustuslike hoonete kavandamine kaitsevööndisse on põhjendatud liiklusseaduse mõistes asula liikluskeskkonnas ja olemasoleva hoonestusjoone olemasolul või hoonestusjoone pikendamisel. Nendel juhtudel on oluline, et arendaja ja/või tulevane omanik arvestaks liiklusest tuleneva müra ja teiste häiringute (õhusaaste, vibratsioon) kahjuliku mõjuga ja vajadusel tagaks leevendavate meetmetega nõuetele vastavad keskkonnatingimused. Arvestada et meetmete kasutusele võtmine ja finantseerimine on arendaja või KOV-i kohustus.</p> <p>3.2. Kinnistute maakorralduslikul jagamisel, vastavalt asjaõigusseaduse § 156, tuleb juurdepääs tagada seni kinnistut teenindanud juurdepääsu kaudu ühiselt ning uute moodustatavatel katastriüksustel võib puududa õigus igaühel eraldi juurdepäässaamiseks riigiteelt, kuna riigiteega ristumiskohtade arv on normidega piiratud. Üldreeglina tuleb kasutada juurdepääsuks kohalikke teid ja olemasolevaid ristumisriigiteega.</p> <p>3.3. Palume arvestada, et jalgratta- ja jalgteed tuleb üldjuhul kavandada riigiteest eraldiseisva rajatisena. Juhul kui üldplaneering ei täpsusta ruumivajadust kergliiklustee rajamiseks eramaadel, kaaluda tingimuse määramist, et projekteerimistingimused kergliiklustee rajamiseks antakse läbi avatud menetluse.</p> <p>3.4. Määrata üldplaneeringus tingimus, et rajatise asukoht kooskõlastatakse riigitee omanikuga juhul, kui rajatise kõrgus on suurem kui kaugus äärmise sõiduraja välimisest servast.</p> <p>3.5. Elektri tuulikute ja tuuleparkide kavandamisel arvestada, et elektri tuulik ei tohi avalikult kasutatavatele teedele (sõltumata nende funktsioonist, liigist, klassist ja lubatud sõidukiirusest) paikneda lähemal kui $1,5 \times (H + D)$ (sealjuures H = tuuliku masti kõrgus ja D = rootori ehk tiiviku diameeter). Väikese kasutusega (alla 100 auto/ööpäevas) avalikult kasutatavate teede puhul võib põhjendatud juhtudel</p>	
--	---	--

	<p>riskianalüüsile tuginedes ja teomaniku nõusolekul lubada planeeringus elektrituulikuid teele lähemale, kuid mitte lähemale kui tuuliku kogukõrgus (H + 0,5D). Tulenevalt üldplaneeringu pikaajalisest kehtivusest on soovitatav kindla vahemaa määratlemise asemel planeeringu koostamisel kasutada väljapakutud valemit.</p> <p>3.6. Uute arendus- ja elamualade kavandamisel analüüsida olemasoleva teedevõrgu võimekust ja vastavust ning kaaluda tingimuste seadmist, näiteks detailplaneeringu koostamise kohustus, mis toetavad arendus- ja elamuala sisese teedevõrgu terviklikku kavandamist ja elluviimist. Palume arvestada, et Transpordiamet ei võta arendustegevuse vajadustest tingitud uute teelõikude rajamise ja riigiteede ümberehitamise kohustust kui riigiteede võrgustiku arengu seisukohalt selleks vajadus puudub.</p> <p>3.7. Palume arvestada ja kajastada üldplaneeringu tekstilises osas, et üldjuhul ei ole võimalik juhtida arendusalade sademevett riigitee kraavidesse. See on võimalik vaid põhjendatud juhtudel koostöös Transpordiametiga.</p> <p>3.8. Üldplaneeringus tuleb vältida põhimõtet, et tehnovõrgud paigaldatakse riigitee alusele maale. Riigitee alune maa on riigitee rajatise teenindamiseks ning vaba ruumi olemasolul anna nõusoleku seda maad kasutada. Samuti teeme erandeid asula keskkonnas. Tehnovõrgu paigaldust tuleb hinnata igakordselt suuremas täpsusastmes geodeetilise alusplaani olemasolul ja menetleda seda kas läbi projekteerimistingimuste või detailplaneeringu.</p> <p>4.1. Pendelliikluse vältimiseks on soovitatav kavandada piirkonna liiklussagedust suurendavad arendused keskustesse. Eelistada planeeringulahendust, mis ei suurenda elu- ja töökohtade vahelise pendelliikumise vajadust. Logistika- ja tootmisalade juurdepääsude kavandamisel vt punkti 1.3.</p> <p>4.2. Määrata koostöös Transpordiametiga oluliselt muudetavad teelõigud. Oluliselt muudetava teelõiguna tähistatakse pikemat teelõiku, mille osas võib eeldada, et liiklemise sujuvuse tagamiseks, liiklusohutuse parendamiseks ning tee funktsiooni tagamiseks on vajalik ühe või mitme järgnevalt loetletud meetme rakendamine – tee geomeetria muutmine, sõidusuundi eraldava piirde paigaldamine, täiendavate sõiduradade ehitamine, olemasolevate ristumiskohtade arvu oluline vähendamine, eritasandiliste ristumiskohtade rajamine. Oluliselt muudetava teelõigu arendamine võib kaasa tuua muudatusi piirkonna teedevõrgus, sh muudatusi, mis on seotud</p>	
--	--	--

	<p>teega piirnevate kinnistute juurdepääsuga. Oluliselt muudetav teelõik tähistada kaardil ja seletuskirja kanda eelpool nimetatud kirjeldus.</p> <p>5.1. Soovitame tutvuda Rahandusministeeriumi juhiseiga „Nõuandeid üldplaneeringu koostamiseks“ peatükk 4.4 Tehniline taristu. Kasutada juhises toodud põhimõtteid ja mõisted üldplaneeringu koostamisel.</p> <p>5.2. Transpordiameti jaoks on olulised multimodaalsete ühistranspordisõlmede (näiteks pargi ja reisi bussi ning rongi ühispeatused) võimalike asukohtade määramine ja nendele ohutu ligipääsetavuse tagamine jalgsi ja jalgrattaga. Samuti on oluline määrata PlanS mõistes olulise ruumilise mõjuga uued arendus- ja elamualad ning välja tuua prioriteetsed piirkonnad, mis on väga hästi ühistranspordiga ligipääsetavad või kus on potentsiaal ühistranspordi arendamiseks.</p> <p>6.1. Vastavalt atmosfääriõhu kaitse seaduse § 57 juhime tähelepanu mürakategooriate määramise kohustusele üldplaneeringus maa kasutuse juhtotstarbe järgi. Riigiteelt leviva müra sisse ei soovita planeerida I-IV kategooria objekte. Vastasel korral on oluline, et arendaja ja/või tulevane omanik arvestaks liiklusest tuleneva müra ja teiste häiringute (õhusaaste, vibratsioon) kahjuliku mõjuga ja vajadusel tagaks leevendavate meetmetega nõuetele vastavad keskkonnatingimused. Arvestada et meetmete kasutusele võtmine ja finantseerimine on arendaja või KOV-i kohustus.</p> <p>7.1. Planeeringus näidata Vormsi lennuväli ning tuua välja lennuvälja piirangupinnad.</p> <p>8.1. Planeerimisseaduse § 75 lõikes 1 on üldplaneeringuga lahendatavate ülesannete loetelus nimetatud transpordivõrgustiku ja muu infrastruktuuriga seotud kitsenduste määramine. Seetõttu palume lisada lähteseisukohtade ptk 3. Üldplaneeringuga lahendatavad ülesanded nõude välja tuua Vormsi vallas paiknevad püsinaavigatsioonimärgid, kuna vastavalt meresõiduohutuse seaduse § 48 lõikele 1 piiratakse ehitustegevust navigatsioonimärgi vahetus läheduses või mõjupiirkonnas (vastavalt lõikele 7 kehtib piirang ka navigatsioonimärgi lähedusse paigaldatud tuledele).</p> <p>8.2. Juhime tähelepanu, et Tabelis 4 on tekst lahtris „Koostöö eesmärgist“ Transpordiametiga poolik, mistõttu pole aru saada, missugust koostööd soovitakse teha. Kui soovitakse teha koostööd mõistete defineerimisel (v.t. punkt 3. Üldplaneeringuga lahendatavad ülesanded alapunkt 10.3), siis on võimalik pöörduda ka Merekeele nõukoja poole.</p>	
--	--	--

	<p>9.1. KSH käigus hinnata riigiteede liiklusest tulenevaid negatiivseid mõjusid (müra, vibratsioon, visuaalne häiring, vms) elanikkonna heaolule ja tervisele lähtudes kavandavast üldplaneeringu lahendusest.</p> <p>9.2. Riigiteede müra ja selle leevendamist käsitleda atmosfääriõhu kaitse seaduse § 64 alusel, sh arendaja kohustusi müra normtasemetest lähtuvalt.</p>	
<p>Keskkonnaamet (Helen Manguse, keskkonnakorralduse büroo juhataja; Elviira Vanatare, keskkonnakorraldus; Liis Sepp, looduskasutus; Kai Ginter, veeosakond; Tambet Tamm, jäätmebüroo) 7-1/393/2023-7 5.07.2023</p>	<p>lk 13 p 10.3. on kirjas: „Mõistete külasadam ja lautrikoht defineerimine“. Palume kaaluda, kas uue definitsiooni loomine nagu “külasadam” on põhjendatud. Võiks kasutada mereala planeeringu lisas 4. Elluviimise tegevuskavas toodud sadamate liigitust või sadamaseaduse liigitust.</p> <p>lk 14 kohaselt lahendatakse ÜP-ga ka taastuenergeetikat (sh päikeseenergia) puudutavad küsimused. Märgime, et Keskkonnaameti tellimusel on Tartu Ülikooli ökoloogid koostanud ülevaate „Päikeseenergiajaamade mõjust olulisematele elupaikadele, ökosüsteemidele ja peamistele liigirühmadele ning Eestisse sobivad leevendusmeetmed“ päikeseenergiajaamade mõjust loodusväärtustele (valmis 2023 jaanuaris). Antud ülevaates antakse mitmeid soovitusi päikeseenergiajaamade loodussõbralikuks rajamiseks ja hoolduseks.</p> <p>lk 22 joonis 2 all on kirjas: „Vormsi saart ümbritsevad rannikuveekogumid on kesises seisundis (Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava 2022-2027)“. Juhime tähelepanu, et mõlema rannikuveekogumi puhul on ökoloogiline seisund kesine, kuid keemiline seisund ja seeläbi ka koondseisund on halb. Palume korrigeerida joonise allkirja.</p> <p>lk 23 on kirjas, et Rumpo endine karjäär (põhiliselt kruus) asub Rumpo küla piiril lennuvälja taga, maa on tänaseks munitsipaalomandis 100% jäätmeoidla maa. 2017. a on kehtestatud detailplaneering eesmärgiga võtta ala kasutusse ehitus- ja lammutusjäätmete kogumiskohana, kus toimub ehitus- ja lammutusjäätmete kogumine, vaheladustamine ja sortimine nende suunamiseks kordus- ja taaskasutusse ning loomsete jäätmete matmispaigana. Matmispaiku on vaja siis, kui peaks puhkema väga nakkav taud, nt suu- ja sõrataud, mis levib õhu kaudu ja kus loomade transport võib olla väga ohtlik. Mõistlik on matmispaikade asukohad leida kohalike omavalitsuste ÜP koostamise käigus (koostöös Põllumajandus- ja Toiduametiga), kus saab valida välja keskkonnakaitsele parimad alad ja need ka kogukonnaga läbi rääkida.</p>	<p>Ettepanekuga arvestamist kaalutakse üldplaneeringu koostamisel.</p> <p>Mereplaneering ei ole defineerinud külasadamat, kuid Vormsile on iseloomulikud munitsipaalmaal asuvad nn kogukonnasadamad, mida pole registrisse kantud ja nimetatakse külasadamateks.</p> <p>Võtame teadmiseks. ÜP eesmärgiks on lahendada mitte ainult loodusesse sobituvad taastuenergeetika lahendused vaid leida ka väärtuslikku külamiljösse sobituvad lahendused.</p> <p>Ettepanekuga arvestatakse, joonis 2 allkiri parandatud.</p> <p>Selgitame, et saarel loomsete jäätmete matmispaigaks palju alternatiive ei ole ja võimalikud asukohad on enne detailplaneeringu algatamist läbi kaalutud (sh küsitud Keskkonnaameti seisukohta). Seetõttu detailplaneeringuga kavandatud matmispaigale uue asukoha leidmine ei ole tõenäoline.</p>

	<p>Palume täpsustada lk 24 ja lk 30 sõnastust, mille kohaselt KSH-s antakse hinnang jäätmetekke võimaluste kohta. Kas mõeldud on jäätmetekke vähendamise võimalusi?</p>	<p>Ettepanekuga arvestatakse, mõeldud on jäätmetekke vähendamise võimalusi.</p>
	<p>lk 31 on kirjas: „Ülejäanud küli ümbritses vaheldusrikas maastik - põllud, karjamaad, puisniidud ja metsad“. Märgime, et korrektne on kasutada sõna külasid.</p>	<p>Ettepanekuga arvestatakse, sõnastus parandatud.</p>
	<p>lk 38 kohaselt kaasatakse Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK) koostööpartnerina metsanduslikes küsimustes, soovime kaasata RMK ka külastuskorralduse teemadel.</p>	<p>Ettepanekuga arvestatakse, tabel on täiendatud.</p>
	<p>Vormsi saare külade kohta koostatud andmetabelite juurde soovime lisada iga küla juurde asukohakaardi (Lisa 2). Hetkel on see ainult Suuremõisa, Rälby ja Rumpo külade juures.</p>	<p>Ettepanekuga arvestatakse. Parandatud versioon on valla kodulehele lisatud. Selgitus: Algses dokumendis olid joonised iga küla kohta olemas. Dokument sai edastatud .doc formaadis, edaspidi kasutatakse .pdf formaati.</p>
	<p>Soovime ÜP kaardimaterjalid teha kättesaadavaks veebipõhise kaardirakendusena või GIS-formaadis.</p>	<p>Hetkel pole kaardirakenduse koostamist planeeritud.</p>
<p>Eestimaa Looduse Fond (Silvia Lotman, juhatuse liige) 07.07.2023 nr 145</p>	<p>1. Punktis 13.2. tuuakse ühe üldplaneeringuga lahendatava ülesandena välja <i>“Põhimõtete ja tingimuste seadmine metsaaladele, kus metsa kasutamisel on vajalik lähtuda maastikuliste ja kultuuriliste väärtuste säilimise/ jätkusuutlikkuse eesmärkidest.”</i> Teeme ettepaneku lisada tingimuste seadmisele ka nende alade määramine, kus tingimused kehtima hakkavad, samuti nende alade määramise kriteeriumide väljatöötamine. Tingimused üksi ei ole rakendatavad, kui puudub selgus, kus neid rakendada tuleks. KSH raames on otstarbekas viia läbi vajadusel ka vastav hindamine, ekspertiis vmt, mille alusel alasiid määratleda ja see võiks kajastuda ka KSH programmis.</p> <p>Metsade majandamist puudutavate tingimuste puhul on oluline, et need oleksid sedavõrd täpsed ja konkreetsed, et Keskkonnaamet saaks need kanda metsaregistrisse ja et neid oleks võimalik metsateatise väljastades arvestada.</p> <p>Metsadega seotud lahendusi välja töötades soovime ka tutvuda Eestimaa Looduse Fondi juhendiga “Metsade kasutuse suunamine. Soovitusi omavalitsustele.” (KOV metsajuhend ELF_20.01.2021.pdf (voog.com)). Juhendis käsitletakse mh põhjalikult metsaotsuste tegemist üldplaneeringute koostamisel, samuti</p>	<p>Ettepanekuga arvestatakse. Parandame sõnastust: alade määramine ning põhimõtete ja tingimuste seadmine metsaaladele, kus metsa kasutamisel on vajalik lähtuda maastikuliste ja kultuuriliste väärtuste säilimise/ jätkusuutlikkuse eesmärkidest. Alade määramise meetodika otsustatakse üldplaneeringu koostamise käigus.</p> <p>Ettepaneku teise osa võtame teadmiseks.</p>

	<p>selgitatakse erinevate raieliikide olemust, mõju, püsimeetsamajandamise eelseid ja antakse soovitusi metsamajanduslike piirangute seadmiseks üldplaneeringus. Samuti soovime vaadata praktikat käsiraamatust "Teejuht püsimeetsandusse" (Teejuht_pusimeetsandusse_2020.pdf (voog.com)), kus on mitmeid häid püsimeetsanduse näiteid just Vormsilt.</p>	
	<p>Punktis 11.2. märgitakse ülesandena "Maaparandussüsteemide üldise toimivuse tagamiseks vajalike tingimuste seadmine, pidades silmas maakasutuse sihtotstarvete võimalikke muutuseid." Kindlasti on oluline arvestada maaparanduses kliimamuutustega (sh põuailmingutega). Mõjude hindamisel soovime arvestada ka Tartu Ülikooli poolt Keskkonnaameti tellimisel koostatavat Maaparandussüsteemide negatiivsete mõjude leevendus- ja kompensatsioonimeetmete rakendamise juhust, mis peaks valmima 2024. a. jaanuaris.</p>	<p>Võtame teadmiseks.</p>
	<p>p.6.2. Sotsiaalmajandusliku mõju peatükis (lk 24) on sissejuhatavalt öeldud, et antakse hinnang jäätmetekke võimaluste ja tuleoahu vältimise võimaluste kohta. Lk 30 lõpus korratakse: „Antakse hinnang jäätmetekke võimaluste kohta.“ Ilmselt on siiski mõeldud jäätmeseaduses kajastuvat jäätmetekke vältimise põhimõtet. Teeme ettepaneku teksti ses osas korrigeerida.</p>	<p>Ettepanekuga arvestatakse, tekst parandatud.</p>
	<p>Punktis 6.2.3. (lk 30) märgitakse, et maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavate tegevuste planeerimisel analüüsitakse ja hinnatakse tegevuse mõju inimeste tervisele ja heaolule ning kultuuriväärtustele. Kindlasti peaks olema hindamisel ka mõju looduskeskkonnale, aga ka juurdepääs maavaravarudele, mis peaks olema KOV-i pädevuses planeeringuotsuseid tehes tagatud. Samas ei ole programmi punktis 6.1.7. „Maavaravarud“ kirjeldatu põhjal selge, millised Vormsi maavaravarud on. Mainitud on kaht tegevuse lõpetanud ja jäätmetega seotud funktsiooni saanud karjääri ja üht aktiivset karjääri. Maavaravarude kirjeldus peaks hõlmama infot selle kohta, milliseid maavarasid Vormsil on, kus need paiknevad, kui suuri alasid hõlmavad, kas tegu on aktiivse või passiivse varuga, millised on nõ potentsiaalsed konfliktalad.</p>	<p>Ettepanekut arvestatakse üldplaneeringu ja KSH koostamise etapis.</p>
<p>Kaitseministeerium (Miiko Peris, Innovatsiooni osakonna juhataja) 12-1/23/2088 07.07.2023</p>	<p>Kaitseministeerium esitas 02.09.2022 kirjas nr 12-1/22/3209 sisendi Vormsi valla üldplaneeringu lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsuse koostamiseks: „Riigikaitse piirangute tõttu ei ole tuuleparkide püstitamine Vormsi valla territooriumile praegu lubatud. Seetõttu palume neid praegu üldplaneeringus mitte kavandada, kuna need võivad vähendada mujal asuvate riigikaitse ehitiste töövõimet. Kaitseministeerium on kaalumas ja kavandamas võimalusi täiendavate riigikaitse meetmete rakendamiseks, mis võivad tulevikus piirangut leevendada.</p>	<p>Võtame teadmiseks.</p>

	<p>Kui vastavad meetmed selguvad üldplaneeringu koostamise ajal, siis teavitame teid sellest." Ministeerium annab siinkohal teada, et Lääne-Eesti kompensatsioonimeetmete rakendamise järgselt, hinnanguliselt 2027. aastal, kaovad riigikaitselased kõrgusepiirangud tuulenergeetika arendamiseks ning avanevad võimalused elektrituulikute püstitamiseks ja tuuleparkide rajamiseks Vormsi valla territooriumil. Ministeerium on vajadusel valmis kõnealust seisukohta täiendavalt selgitama ning soovib vallavalitsusega teha koostööd.</p>	
--	--	--